

УДК 340

*Хомяк О. В., викладач першої категорії**Кременчуцький льотний коледж Харківського національного університету внутрішніх справ, м. Кременчук, Україна*

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПІД ЧАС ВИКЛАДАННЯ ПРАВА У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Беззаперечно, інноваційні технології дуже швидко влилися в усі галузі нашого життя, доторкнувшись не лише до повсякденного побуту, а й навчання. Таким чином, сучасний соціально-економічний прогресивний розвиток суспільства вимагає використовувати під час навчання студентів у вищих навчальних закладах нові інноваційні методи та технології. Насамперед, це пов'язано з тим, що майбутні фахівці повинні бути більш конкурентоспроможними на ринку праці і готовими використовувати у своїй роботі інноваційні технології.

Метою нашого дослідження є аналіз інноваційних технологій під час викладання права студентам вищих навчальних закладах, а також специфіка сучасних підходів їх використання.

Новітнє суспільство диктує свої правила, висуваючи вимоги до освіти, однією з таких вимог можна назвати і підготовку людей, які спроможні приймати критичні рішення, знаходити спосіб спілкування в новому оточенні і при цьому достатньо ефективно встановлювати нові стосунки у реальності, яка швидко змінюється. До того ж в Україні вища юридична освіта набуває нового змісту і змінюється відповідно до розвитку правових знань, а також з урахуванням нових суспільних потреб (політичних, державно-правових, науково-технічних, економічних, культурно-освітніх тощо).

Якщо говорити у широкому розумінні, то поняття інновацій дозволяє всебічно охопити всю правову систему України, адже будь-які нововведення (в тому числі впровадження нововведень в право) є інноваціями.

Варто відзначити, що під поняттям інновації маються на увазі нові форми організації діяльності і управління, нові види технологій, які охоплюють різні сфери життєдіяльності суспільства [1, с. 115].

Бистрова Ю. В. вважає, що поняття «інноваційні методики викладання» є полікомпонентним, адже об'єднує всі ті нові й ефективні способи освітнього процесу, які сприяють інтенсифікації та модернізації навчання, а також розвивають творчий підхід і особистісний потенціал здобувачів вищої освіти [2, с. 9].

У свою чергу, сучасна методика викладання правознавчих наук, як і багатьох інших гуманітарних дисциплін, нараховує великий арсенал різноманітних прийомів, способів та засобів навчання, як загально дидактичних (застосовуються у викладанні будь-яких навчальних предметів), так і галузеводидактичних (віддзеркалюють специфіку конкретної навчальної дисципліни або низки схожих дисциплін).

Варто зауважити, що Закон України «Про інноваційну діяльність» від 04.07.2002 р. визначає межі того, що саме є інновацією. Таким чином, в ст. 1 вказаного Закону говориться, що «інновації – це новостворені (застосовані) і вдосконалені конкурентоздатні технології, продукція або послуги, а також організаційно-технічні рішення виробничого, адміністративного, комерційного або іншого характеру, що істотно поліпшують структуру та якість виробництва і соціальної сфери» [3, с.12].

Розглядаючи інноваційне право, слід зауважити, що воно як і будь-яке правове явище, має містити окремі розділи, які пов'язані з вивченням того чи іншого виду інновацій і до того ж їх внутрішніх властивостей, взаємозв'язку з іншими існуючими галузями та підгалузями права.

Щодо організації інтерактивного навчання, то вона передбачає моделювання життєвих ситуацій, використання у роботі зі студентами рольових ігор, спільного вирішення проблем, спираючись на аналіз обставин та відповідних ситуацій. До того ж воно сприяє ефективному формуванню у студентів комплексу навичок та вмінь, виробленню цінностей, створенню на лекціях атмосфери співробітництва і взаємодії. Більш того, інтерактивні методи навчання мають вагоме значення і в розвитку творчих здібностей студентів.

Таким чином, сутність інтерактивного навчання в тому, що навчальний процес проходить за умови постійної активної взаємодії всіх учнів. Тож його можна назвати взаємонавчанням, коли і вчитель і учень є між собою рівноправними, так би мовити, рівнозначними суб'єктами навчання, які розуміють, що вони роблять і рефлексують щодо того, що вони знають, здійснюють і уміють.

Наприклад, проблемний (проблемно-пошуковий) метод застосовуватися може у практиці викладання майже всіх юридичних та неюридичних дисциплін. Він передбачає проблемний виклад матеріалу, вправи проблемно-пошукового характеру, проблемні евристичні діалоги, створення певної проблемної ситуації, а також організацію колективного пошуку оптимального варіанта для розв'язання поставленої проблеми (шляхом обговорення або ж «ініціативних» дій учасників тощо).

Також одним із дієвих методів є «мозковий штурм», який являє собою організацію спільної групової та творчої роботи в аудиторії та розв'язання складних проблем або ж нестандартних ситуацій. Під час даного методу проблема формулюється у формі запитання – учасники на першому етапі генерують свої ідеї та пропозиції.

Можна відзначити метод творчого пошуку (дослідження). Адже, завдання творчого характеру займають особливе місце серед різних видів завдань, що пропонує викладач кожної дисципліни студентам. Пропонуючи подібні завдання викладач має на меті посилити інтерес слухачів до свого предмета, дослідити глибше ті чи інші питання курсу, а також залучити їх до науково-дослідницької роботи.

Під час використання інтерактивних методів особливу увагу слід звернути на PRES-формулу. Вона являє собою допоміжний метод навчання, який спрямовується на розвиток та закріплення навичок аргументування,

обґрунтування і захисту власної позиції у дискусії, діалозі, а також під час ділових зустрічей. У даній формулі вже запрограмований алгоритм логічно послідовних дій, а саме: позиція (думка) — обґрунтування — приклад — висновок (наслідок). Більш того, даний метод формує навички ефективної професійної комунікації, студент вчиться коротко виступати (1-2 хв.) з 4 речень, коли час на дискусію є обмеженим [1, с. 33].

У свою чергу, учитель права повинен вбачати основну мету своєї роботи в тому, щоб не лише ознайомити студентів з основами теорії держави, а й розвивати їх критичне мислення, вміння спілкуватися, а також брати участь у суспільному житті.

На лекціях права можна застосовувати уміння роздумувати, порівнювати, аналізувати, узагальнювати, критично мислити, спостерігати, приймати участь у дискусії, спілкуватися у малих та великих групах, аргументувати думку, розігрувати судовий процес. Як приклад, на лекціях можна використовувати наступні прийоми: інтерв'ю, навчальні ігри, аналіз аргументів «за» і «проти», мозковий штурм, створення проектів, розв'язання проблемних питань [2, с. 55].

Таким чином, варто підсумувати, що сучасний етап розвитку суспільства перед системою освіти ставить цілий ряд концептуально нових завдань, обумовлених низкою чинників, таких як соціально-економічні, світоглядні та політичні. Тож, одним із шляхів модернізації освітньої системи України є упровадження в навчальний процес вищих навчальних закладів, інноваційних педагогічних технологій та методів. При цьому варто зауважити, що спеціальні структури — інноваційно-освітні центри можуть надавати викладачам кваліфіковану науково-методичну та інформаційно-консультативну допомогу у розробленні та упровадженні нових технологій та методик навчання.

Список літератури

1. Вінник О. М. Інвестиційне право : навч. посіб. К.: Юридична думка, 2005. 568 с.
2. Бистрова Ю. В. Інноваційні методи навчання у вищій школі України. Право та інноваційне суспільство. К.: Юридична думка, 2015. 127 с.
3. Сімсон О. Інноваційне право як запорука сталого інноваційного розвитку. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2010. Вип. 4. С. 181.